

Att välja med B.A.Bar

B.A.Bar har ingenting mer än namnet gemensamt med den franska barnbokselefanten, utan är namnet på en streckkodsläsare. Den kan hjälpa personer med funktionshinder till en bättre kommunikation.

När Marcus Waldegran, tillsammans med Sidney Shahrokni kommer till händelseriket Lagunen, strax före klockan tio just den här måndagsmorgonen, är det för att tillbringa en timme i Båtrummet. Han kommer hit en gång i veckan och besöker bollrummet, vita rummet eller något av de andra rummen, som med sinnesupplevelser ger sina besökare såväl fysisk som mental stimulans.

Marcus funktionshinder gör kommunikationen komplicerad och Sidney kommer med för att, med sin kunskap om Marcus, kunna tolka och uttyda Marcus önskingar och synpunkter.

På Lagunen strävar man efter att deltagarna i verksamheten, trots sina stora motoriska och eller kognitiva funktionsnedsättningar, ska ges möjlighet att vara delaktiga i de val som rör aktiviteterna i händelseriket. Funderingarna över hur det ska gå till och hur möjligheterna kan förstärkas ytterligare pågår fortlöpande. En möjlighet till förbättring såg personalen när de upptäckte B.A.Bar.

”Den såg ju trevlig ut! Verkade lätt att hantera!”, konstaterade sedan arbetsterapeut Carola Klint Edlund i den projektrapport som kom att bli en effekt av upptäckten. Rapporten var en del av den överenskommelse som Lagunen slöt med Kompetensforum för vuxna.

En B.A.Bar är inte gratis. Den kostar uppemot fjorton tusen kronor. För att få råd med det och för att få tid med de förberedelser som krävdes, sökte och fick Lagunen pengar däriifrån. Under tre månader lät de sju besökare pröva B.A.Bar. De dokumenterade och analyserade därefter användandet och i sina slutsatser konstaterar Carola att det ”...känts meningsfullt att fördjupa sig i ett ämne där teknik kan leda till så mycket positivt men också frustrerande att det kräver så mycket förberedelser, tid och struktur för att det skall fungera.”

Komplement till vanliga talapparater

B.A.Bar presenteras av återförsäljaren som ett kommunikationshjälpmedel. Den är uppförd på Hjälpmedelsinstitutets lista över bra hjälpmedel, som ett komplement till vanliga talapparater. Den ser ut som, och är också, en lite uppiffad variant av de streckkodsläsare som kassörskorna på ICA använder för att läsa av EAN-koderna på våra matvaror.

Den som köper en B.A.Bar får tretusen streckkodsetiketter med på köpet. De här etiketterna klistrar man på den bild, teckning eller på det foto som illustrerar det man vill visa som valalternativ.

När streckkoden är på plats, spelar man in ett meddelande i streckkodsavläsaren. Det kan vara en beskrivning eller en ljudillustration av det bilden föreställer.

När besökaren sedan drar avläsaren över koden spelas illustrationen upp och ger en tydligare illustration av vad som finns att välja bland.

För Lagunens del betyder det att en bild på Båtrummet till exempel kunde illustreras med klucket av vågor eller dunket av en fiskebåt medan bollrummet kunde illustreras med swischet av en tennisboll som far över nätet eller det dova dunset när en fotboll träffas med en rejäl bredsida.

Används oftast vid val av musik

Birgitta Råstander, pedagog, berättar att på Lagunen är det framför allt när det gäller val av musik som B.A.Bar kommit till användning.

– Vi har visserligen en pärm för de olika rummen på Lagunen, men det är få som använder den. Då är det enklare att bara visa bilder av de olika rummen. Men när det gäller musiken har vi stor glädje och nytta av B.A.Bar. Den ger våra besökare mycket större möjlighet att välja själva. Det är svårt att förstå hur musiken låter bara av att se på en bild. Och vi kan ju inte gärna sjunga alla låtar själva.

Nu får alltså de besökande chans att lyssna på en snutt av musiken. Det finns de som bestämmer sig snabbt och det finns de som vill gå igenom hela pärmen. För dem som själva saknar språk har som alltid medföljaren stor betydelse.

– Ibland är ju reaktionerna väldigt tydliga och lättavlästa men ofta handlar det om väldigt små och fina reaktioner. Då måste medföljaren vara någon som ser och förstår att läsa av dem, säger Birgitta.

Fyra timmars speltid

Som nu när Marcus ska välja vad han vill lyssna på under den avkopplande timmen i Båtrummet. Ska det vara Darin, några klassiska mästerverk, lite hårdrock eller rent av en dos Evert Taube?

Det finns utrymme för fyra timmars speltid på avläsaren. Sidney bläddrar i pärmen där hundratals cd-skivor finns avbildade för att hitta några som han tror kan tilltala Marcus. Eftersom det är svårt för Marcus att styra handen är det också Sidney som sedan drar avläsaren över streckkoden. Ur avläsarens inbyggda högtalare ljuder femton sekunders prov på skivans innehåll. Sidney testar fyra olika plattor och läser av på Marcus vilken han föredrar.

– Det verkar vara jazzplattan som faller mest i smaken, konstaterar Sidney när Miles Davies elektrifierade trumpetljud klingat ut.

Så det blir Miles som får spela för Marcus den här dagen när han ligger i båten och gungar. Birgitta konstaterar att det nog var ett bra val. Marcus ser i alla fall väldigt nöjd ut.

*B.A.Bar utgörs av de två första bokstäverna i alfabetet (fast i omvänd ordning) och det engelska ordet "bar code" –streckkod.